

Anne Karin Presterud Nørstebø og Geir Nørstebø

Uvdalsvegen 641

3632 Uvdal

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Innspill til ny Forvaltningsplan for verneområdene på Hardangervidda:

Innledning.

Vårt innspill gjøres i kraft av at vi er eiere av G.nr: 3 / B.nr: 6, fiskevannene Hettefjorden, Eidsjøen, Kalven, Kalvungen, Hettehovtjern og 25 % av Viuvann, til sammen ca 7.500 mål.

Hardangervidda Nasjonalpark ble opprettet 01.06.1981 på særskilte vilkår fordi hele 52 % av nasjonalparken er i privat eie noe som selvfølgelig førte til at de private næringsinteressene også ble hensyns tatt i forvaltningsplanen. Dette fremgår veldig klart både i bestemmelsene fra 2003 og i de gjeldene forvaltningsplanen fra 2011 hvor det helt klart går frem at «Opprettelsen av Hardangervidda Nasjonalpart ikke skal være til hinder for at grunneiere og rettighetshavere kan fortsette sin næringsvirksomhet i forbindelse med landbruk, jakt og fiske» Dette er også et absolutt krav at blir ivaretatt i den nye forvaltningsplanen som skal erstatte den eksisterende forvaltningsplanen fra 2011.

Hardangervidda Nasjonalpark slik den fremstår i dag med en rekke kulturminner, kulturlandskap, bygninger og driftshusvære hadde ikke fremstått slik den gjør i dag hvis ikke ressursene ifm. landbruk, jakt og fiske hadde vært utnyttet på en bærekraftig måte gjennom uminnelige tider. Dette må også være veldig tungt veiende premisser å ha med seg i det videre arbeidet med forvaltningsplanen.

Villrein.

Hovedårsaken til at forvaltningsmyndighetene nå ønsker en revisjon av eksisterende forvaltningsplan fra 2011 er i hovedsak for å forbedre villreinens levekår. Dette er vel og bra, men vår påstand som bruker av Hardangervidda i mer enn 40 år både ifm. landbruk, jakt og fiske er at villreinen på Hardangervidda må forvaltes på en helt annen måte enn det som er tilfelle i dag. Det finnes vel knapt noe nålevende dyr som det er så mye forvaltning rund som akkurat villreinen på Hardangervidda, sett fra vårt ståsted forvaltes reinen i hjel av utallige forvaltningsorgan som alle har sine teorier om hva som er best for villreinen og på toppen av dette kommer forskernes forstyrrelser som også foregår vinterstid med GPS merking og andre ulike tiltak. Skal villreinstammen på Hardangervidda få bedret kondisjon må dette opphøre straks ellers vil man ikke greie å oppnå dette. Vi er klar over at det er et sterkt fokus på dette med CWD å det er sikkert riktig, men vi tror at det nå er på tide å endre strategien å gi reinen ro fra forskere om vinteren å heller gå over til at SNO øker sin innsats med å overvåke reins stammen om vinteren og ta ut

syke dyr som det tas CWD prøver fra. Et annet tiltak som også nå er helt nødvendig å gjøre er å frede villreinen i minst 5 år slik at de største og mest livskraftige dyrene kan vokse opp å ikke bli skutt under villrein jakten hver høst. Det er i bunn og grunn ingen forskjell fra det en bonde gjør nemlig at han velger å avle på de største dyrene i sin besetning å ikke de som er minst. Slik oppnår bonden etter hvert en besetning med store livskraftige individer, det er i grunn ikke verre enn det.

Andre tiltak for å gi villreinen økt ro er helt opplagt at det må bli forbudt å drive aktiviteter som kjøring med hundespann og keiting på vinterstid. Dette er aktiviteter som over hode ikke har foregått på Hardangervidda før og har ingen ting der inne å gjøre. Det er helt opplagt at dette virker veldig forstyrrende på villreinen. En annen faktor som helt klart har økt etter at Hardangervidda fikk Nasjonalpark status er den økende mengden turister som ferdes på vidda både sommer og vinterstid spesielt utenlandske turister som søker «uberørt» natur slik de har forhåpninger om i en nasjonalpark. Det er faktisk et stort paradoks at det myndighetene så for seg når nasjonalparken ble opprettet nemlig at Hardangervidda som natur område ble bedre beskyttet og ivaretatt har hatt stikk motsatt effekt nemlig at trafikken har økt betraktelig spesielt fra utenlandske turister. Hvordan forvaltningsmyndighetene ser for seg å løse et økende problem som dette faktisk er skal bli veldig interessant å følge med på. Et annet forhold som er et faktum er at det blir ikke flere av lokale grunneiere og rettighetshavere på Hardangervidda, dette antallet er veldig stabilt da som regel eiendommene alltid går i arv og dermed fører ikke dette til mer trafikk og aktivitet på Hardangervidda.

Problemet rundt synkende kondisjon for villreinen er sammensatt å ingen kvikk fiks å da må man ta tak i de faktorene som opplagt har en negativ innvirkning på villreinen. Utnyttelsen av resursene på Hardangervidda slik rettighetshaverne rundt Hardangervidda har gjort i uminnelige tider er ikke problemet i denne sammenhengen det er heller en forutsetning for at forvaltningen skal skje på en bærekraftig måte. En annen faktor som heller ikke skal glemmes i denne sammenhengen er at klimaendringene kan ha negative innvirkninger på villreinens næringstilgang særlig vinterstid.

Næringsfiske:

Som eiere av store fiskeressurser/rettigheter på Hardangervidda med ørretstammer av ypperlig kvalitet som er oppnådd gjennom god forvaltning av fiskevannene gjennom flere generasjoner er vi veldig opptatt av at rammebetingelsene for vår nærings utnyttelse av fiskeressursene ikke endres i den nye forvaltningsplanen. Med et uttak av fjellørret på ca. 2000 kg pr år er det helt avgjørende med et driftsopplegg som fungerer slik det gjør i dag for å greie å forvalte disse fiskeressursene på en fornuftig og overkommelig måte. Som et tiltak for å ivare ta dette har vi for å tilfredsstille Mattilsynets krav brukt store resurser på bygging av driftshusvære på Hette med bland annet godkjent fiske slakte rom for å ivareta kravene fra Mattilsynet.

Som rettighetshaver på Hardangervidda har vi pr i dag løyver til nødvendig transport både sommer og vinterstid noe som er helt avgjørende for vår nærings utnyttelse av eiendommen. Det at man har tilgang til nødvendig transport i forbindelse med næringsutnyttelse fører ikke til transport ut over det som er nødvendig for næringsutnyttelsen. Vårt næringsgrunnlag er en kombinasjon av at vi leier ut fiske i sommer halvåret ved siden av at vi tar opp store mengder fjellørret som foredles og selges både som frosset vakuumert fersk fisk og som rakfisk. Produktene selges i hovedsak gjennom Uvdalsbonden AS som er et lokalmat-samarbeid mellom

4 gårdsbruk i Uvdal som blant annet har fått betydelig tilskudd fra Innovasjon Norge for å bygge opp.

Oppsummering:

Vi håper med vårt innspill til ny forvaltningsplan for Hardangervidda at vi har bidratt med viktig informasjon slik at villreinen på Hardangervidda kan gå en lysere fremtid i møte og at lokale grunneiere og rettighetshavere kan fortsette å utnytte næringsressursene på Hardangervidda slik det har vært gjort gjennom utallige generasjoner.

Uvdal 24.10-2024

Anne Karin P. Nørstebø Geir Nørstebø

Anne Karin Presterud Nørstebø og Geir Nørstebø